

1. Župnija Perdiguera

Ustanovitelj Opus Dei —
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

3. Dec. 2017

↗ *Nazaj na kazalo*

Župnija v vasi Perdiguera, v kateri je bil imenovan za pomožnega upravitelja, je bila kakšnih dvajset kilometrov oddaljena od Zaragoze.^[1] Župnik, edini duhovnik v vasi, je bil že dalj časa odsoten zaradi težke bolezni. Za nedavno posvečenega

mašnika, ki ni pričakoval napotitve daleč od svoje družine niti tako nenadno oznanjenega imenovanja, je bil to hud udarec. V kuriji so še predobro vedeli, da se novomašnike pošilja v župnije, kjer lahko pod skrbnim spremstvom drugih duhovnikov pridobijo prve pastoralne izkušnje. Poleg tega v Zaragozi duhovščine ni primanjkovalo.^[2] Že bežen premislek o vsem tem je neizogibno vzbujal sum o namernem in urgentnem ukrepu nenaklonjene roke v tej zadevi. Ne da bi se mudil s preiskovanjem tega vprašanja, brez ugovarjanja spričo krutosti odredbe, ki ga je ločevala od njegove družine, je Jožefmarija brž pokazal svojo pokorščino. Naslednjega dne, 31. marca, se je z vozom, ki sta ga vlekli dve muli, odpravil proti kraju svoje nove službe.

Zaselek Perdiguera je štel dobrih osemsto prebivalcev. Vas na nekoliko

dvignjenem predelu planjave na jugu pokrajine Monegros je ležala sredi nenamakanih polj. Nad strehami hiš se je kakor masivna in težka gmota dvigala vaška cerkev. Daleč na obzorju pa je bilo moč videti obris pogorja Alcubierre. Četudi razdalja do glavnega mesta pokrajine ni bila velika, je bila to odročna vas s slabimi povezavami.

Župnijski mežnar, Urbano Murillo, je že več dni bolan ležal v postelji, zato je njegov sin Teodoro, živahen fant, pospremil Jožefmarija v hišo, v kateri naj bi se nastanil.^[3]

Upravitelj je brž pregledal stanje cerkve, ki je bila posvečena Marijinemu vnebovzetju. Kljub prestanim stoletjem je bila dobro ohranjena; njen ustroj v celoti iz opeke je potrjeval videz trdnosti, ki je odražal samosvojo mešanico gotskih elementov ter krogovičja in napuščev v slogu *mudéjar*. Imela je eno *sámo*

ladjo, osrednje mesto renesančnega retabla pa je zavzemal solidno izdelan Marijin kip. Toda zanemarjenost in umazanija notranjščine je prišleka potrla, zlasti zaradi obžalovanja vrednega stanja tabernaklja in oltarja. Cerkev je bilo treba pomesti in očistiti, da bi lahko naslednjega dne maševal.

Hiša, v kateri je stanoval, je bila dom poštene kmečke družine. Zelo skromna, da ne rečemo revna. Tako kot večina vaških bivališč je v pritličju imela kuhinjo in zadaj izhod na dvorišče. V nadstropju so bile spalnice. Družino so sestavljali Saturnino Arruga, njegova žena Prudencia Escanero in deset- ali dvanajstletni fant.^[4]

Jožefmarija je presenečen ugotovil, da so mu ti dobri ljudje pripravili čudovito ležišče. Na veliko posteljo s pozlačenim kovinskim zglovjem in znožjem so položili par mehkih

žimnic, povrhu pa odejo pisanih barv. Njegova hudomušna pripomba, češ da bi moral najprej vzeti zalet in skočiti, če bi hotel splezati na ležišče, je izražala željo, da z dobro voljo prikrije svojo pokoro spanja na tleh; namreč ravno iz tega položaja je bila postelja videti kakor impozantno telovadno orodje. Ta ogromni kos pohištva se je zibal in zaškripal ob vsakem najmanjšem gibu, kar je povzročalo prav hrupno zabavo, ki bi vsakogar prebudila tudi iz najglobljega spanca. Glede na šale, s katerimi je opisoval ogrodje postelje, je moral le redkokdaj spati na njej.^[5]—

Naslednji dan po svojem prihodu v Perdiguero je shranil Najsvetejše v tabernaklju in se lotil dnevnih opravil. Do velikega tedna je manjkalo le nekaj dni in njegova želja je bila, da bi vsi župljani pristopili k zakramentu pokore, da bi mogli potem izpolniti obveznost velikonočnega obhajila. S pomočjo

mežnarja in njegovega sina je uresničil svojo namero, da se čim prej sreča z družinami v župniji. Kot zatrjuje ministrant Teodoro, je, čeprav je šlo za okoli dvesto hiš, »obiskal vse družine v kratkem času«. ^[6] Ob stikih s farani je opazil, da je pri odraslih poznavanje nauka skromno, pri njihovih otrocih pa veroučna nevednost popolna. Upravitelj si je nemudoma zastavil nov cilj: organizirati katehezo za odrasle in otroke ter slednje pripraviti na prvo obhajilo.

Ko so bili veliki teden in dolgi liturgični obredi za njim, je šel Jožefmarija v spremstvu ministranta obiskovat in spovedovat vse bolnike, ki so ležali v postelji, ter se jim dal na razpolago, da jim kasneje prinese sveto obhajilo, če bi to želeli.

Nedavno posvečeni duhovnik je bil željan svečanosti pri maši, saj je bila vsak dan, naj je bil praznik ali ne, njegova maša péta, pri čemer ga

skromna udeležba ni motila.^[7]

Vaščani so večinoma vstajali ob zori in odhajali delat na polje. Perdiguera se je preživljala s poljedelstvom, vinogradništvom in pridelovanjem oliv. Tamkajšnja zemlja je bila trda, bilo pa je tudi nekaj pašnikov, kamor so zahajale črede koz in ovac iz sosednjih pokrajin.

Če je Jožefmarija našel kakšno prosto uro med svojimi obveznostmi, se je posvečal branju ali študiju. Opoldne je sedel k vaški mizi in s tekom zaužil, kar je pripravila Prudencia. Četudi to niso bile ravno izbrane jedi, so pa bile obilne in hranljive: dober kruh, stročnice, svinjina ali ovčetina, in vse to zabeljeno z veliko mero olja in začimb. Ko se je po kosilu vas predala popoldanskemu počitku, je hodil z ministrantom na sprehod po okolici. Ob tej telesni vaji je Jožefmarija obenem izkoristil čas za krščansko vzgojo svojega mladega spremljevalca. Pot ju je vodila čez

tako imenovani »Paseo de los curas«, ki je bil tako kot po drugih vaseh del Perdiguere, vračala pa sta se čez »el Olivar«. Teodoro se ne spominja vsebine njunih pogovorov, ni pa pozabil nenavadnega upraviteljevega obnašanja: »Na tistih sprehodih sva kramljala, spominjam pa se edino tega, da je ponavadi zbiral kamenčke in jih spravljal v žep; nikdar si ga nisem drznil vprašati, zakaj je to počel,«^[8] nedolžno priznava mežnar. (Razen tega, da so bili Murillovi iz Perdiguere diskretni ljudje, so bili tudi zvesti župnijski tradiciji, kot pripoveduje Teodoro v času, ko obuja svoje spomine: »Moj oče, Urbano Murillo, že več let pokojen, je bil mežnar v Župniji Marijinega vnebovzetja v Perdigueri, v provinci Zaragoza. Pred tem je bil mežnar že moj ded. Sam sem bil v tistem času ministrant, pozneje pa sem postal mežnar in nadejam se opravljati to službo, dokler me bo Gospod ohranjal pri življenju.«)^[9]

Če ministrant ne bi bil tako strahopeten in bi duhovnika vprašal po razlogu tako nenavadnega ravnanja, bi se morda znašel v škripcih. Kajti to, kar je fanta tako begalo, ni bila zbirateljska obsedenost, marveč osnovna asketska metoda za štetje opravljenih molitev ali mrtvičenj. Nevarnost pa je bila v pristopu, pri katerem bi lahko ponovno štetje privedlo do samozadostne nečimrnosti. Toda čas in izkušnje so mladega duhovnika naučile, da je to štetje raje prepustil svojemu angelu varuhu.^[10]

Popoldanski čas je Jožefmarija običajno prebil v cerkvi. Izpostavljal je Najsvetejše. Molil rožni venec; in ob četrtnih je imel sveto uro. Pred in po tem se je zapiral v spovednico, potrpežljivo čakajoč spokornike, po večini otroke in starke. Od časa do časa je pristopil kdo izmed mladih ali kak odrasel mož. Upravitelj je bil zadovoljen, ko je videl, da število

spovedanih narašča. Toda nekega dne, ko je stopil iz cerkve, je na uho ujel besede nekega mladeniča, ki je v cerkvenem preddverju dejal svojim prijateljem: »To pa je fajmošter! Če nisem pazljiv, ugame vse, kar si mislim.«^[11] Zgolj nevednost, nepoznavanje tega, da je na sodišču zakramenta pokore spovednik obenem sodnik in orodje usmiljenja, je moglo tistega fanta privedi do takšnega svetoskrunstva. Bolečina, ki jo je spovedniku povzročila ta neiskrenost pri spovedi, ga je spodbudila, da je nekaj dni izročal molitve in mrtvičenja v zadoščevanje. Že drugič v nekaj dneh je njegova fina duhovniška občutljivost utrpela resno neprijetnost. Prvikrat je to povzročila zanemarjenost in zapuščenost tabernaklja ob njegovem prihodu v Perdiguero. Kadar je odtlej v mestu ali na polju zagledal kakšno cerkev, je vselej z dejanjem ljubezni poplačal

za Gospodovo evharistično navzočnost v tistem svetišču.

Komaj tri tedne po njegovem prihodu, ko je župnija že urejeno delovala, ga je presenetil obisk. Nenapovedano se je pojavil oče bolnega župnika in v imenu svojega sina zahteval zneske od prispevkov za maše, ki jih daroval upravitelj, od svetih ur, opravljenih v zadnjem času, ter preostale župnijske štolnine. Jožefmarija je pisal svojemu stricu Carlosu in ga prosil za nasvet ter mnenje glede te zahteve, ki jo je štel za krivično in nesramno. Lahko bi se seveda obrnil neposredno na kurijo, vendar je hotel ta pripetljaj izkoristiti kot izgovor za to, da obzirno vzpostavi most, ki bi znova utrdil skrhane odnose z arhidiakonom.

Kmalu je prispel uraden odgovor z nadškofije, datiran s 24. aprilom, v katerem je slutiti določeno

nezainteresiranost arhidiakona za njegovega nečaka:

»Tajništvo nadškofije Zaragoza

G. José M. Escrivá. Perdiguera

Cenjeni prijatelj, tvoj stric Carlos, ki danes odpotuje v Burgos, mi je prepustil pismo, ki si mu ga napisal in na katero odgovarjam:

1. Moreš in moraš podpisovati vpise o zakramentih.

2. Ker si ti odgovoren za to, kar se zgodi v času odsotnosti župnika (ki je odšel, ne da bi od kogarkoli prejel dovoljenje), ne moreš dopustiti, da bi oče ali kateri drug sorodnik prevzel denar, ki ga verniki namenjajo za duše.

3. Župnijske štolnine absolutno pripadajo tebi. Iz dobrote in za kratek čas, kolikor je pričakovati, da bo trajala njegova odsotnost, mu

lahko ponudiš polovično vrednost štolnin, vendar pri tem pojasniš, da so tvoje.

4. Če se ti zdi primerno, pokaži to pismo župnikovemu očetu, da bo vedel, da se mora absolutno vzdržati kakršnegakoli poseganja v župnijo. Zato naj se ne ponovi, da bi jemal denar za svete ure in maše, ki jih daruješ ti.

5. O vsem, kar neobičajnega opaziš v župniji, si dolžan poročati g. škofu in ne svojemu stricu, kljub temu da je g. arhidiakon v vikariatu visoko cenjen.

Z odličnim spoštovanjem

Juan Carceller

24. 4. 1925.^[12]___

Dokumenti nadškofijskega tajništva ne poročajo o razvoju te zgodbe.

Jožefmarija je imel čuteče srce, toda imel je tudi družino, ki jo je moral

nahraniti. Najverjetneje se je držal tajnikovega predloga in si denar od župnijskih pravic delil z družino drugega duhovnika.

S skoraj skrupulozno skrbnostjo, da ne bi duhovne oskrbe mešal z gmotnimi darovi vernikov, je upravitelj zavračal vse, kar bi moglo kakorkoli predstavljati povračilo za njegovo duhovniško služenje. Ko so vaščani ugotovili, da duhovnik ne sprejema daril, so hoteli nekaj odnesti vsaj njegovi družini v Zaragozo, kadar so hodili v glavno mesto prodajat svoje poljščine in izdelke. Upravitelj je ukrepal prestrogo. Nikoli jim ni uspelo izvedeti naslova gospe Dolores, da bi ji prinesli sir, sadje ali perutnino. Sin ni popuščal in jim ni povedal naslova, čeprav bi jim, kot pravi njegov brat Santiago, kak užiten dar prišel zelo prav v stanovanju na Ulici Rufas.^[13]_____

Saturnino in Prudencia, ki sta gostila duhovnika v svoji hiši, sta imela obilo priložnosti za kramljanje z gostom. Jožefmarija je želel tej družini nekako povrniti usluge. Predvsem mu je bilo hudo, ker njun sin ni mogel obiskovati veroučnih ur, pri katerih je skupino otrok pripravljaj na prvo obhajilo. Fant je zarana odhajal od doma s čredo svojih koz in se vračal šele o mraku. Upravitelj ga je zato pričel poučevati verouk ob večerih. Da bi preveril, ali je že pripravljen, ga je čez kratek čas vprašal:

– Če bi bil bogat, zelo bogat, kaj bi si želel storiti?

Preden bi si drznil odgovoriti, je mali okleval:

– Kaj pomeni biti bogat?

Duhovnik mu je pojasnil, kolikor je najbolje mogel, da biti bogat pomeni imeti veliko denarja, veliko oblek,

veliko zemlje, zelo debele krave in odlične koze:

– Kaj bi storil, če bi bil bogat? je ponovil Jožefmarija.

Fant je imel nenaden navdih, zasvetile so se mu oči in je vzkliknil:

– Do sitega bi se najedel juhe in napil vina! ...

Upravitelj se je ob tem odgovoru silno zresnil, misleč sam pri sebi: ***Jožefmarija, tukaj govori Sveti Duh.***^[14] Namreč vse ambicije tega sveta, naj bodo še tako visoke, niso nič drugega kot navaden krožnik juhe, niso nič, kar bi bilo resnično vredno truda.

Tako mu je prišlo na misel, da bi to izkušnjo in druge podobne dogodke iz tistih kratkih tednov, ko je bil na vasi, zbral v pisni obliki pod naslovom »Zgodba o nekem vaškem župniku«,^[15] s ciljem, da bi kakšnemu

neizkušnemu duhovniku odprl oči in mu pomagal pri njegovem pobožnem življenju. Trideset let pozneje je v neki meditaciji orisal pripetljaj, ki je nedvomno spadal med njegova doživetja v Perdiguéri. Zagotovo bi bil po pravici vključen v omenjeno »Zgodbo«, če bi se jo upravitelj odločil napisati. Poteze te pripovedi so avtobiografske: Neki pravkar posvečeni duhovnik je prišel v neko vas svoje dežele, v kateri je bilo malo hiš in malo sosedov. Nekega dne je na poti v cerkev naletel na skupino duhovnikov, ki so igrali karte. Očitno ti njegovi kolegi niso imeli veliko dela.

Ko je šel duhovnik mimo igralcev, so ga ti povabili, naj z njimi vrže partíjo. Toda mladi mašnik se je nadvse vljudno opravičil. Dejal je, da ne zna igrati, in se izmuznil. Šel je v cerkev opraviti obisk in nekaj časa delal družbo Najsvetejšemu, kar je bila ob popoldnevih vedno njegova navada

in kar je običajno počel tudi zjutraj. Igralci se zaradi tega niso pohujšali, le zakaj bi se pohujševali? Seveda pa so se nasmehnili preproščini tega duhovnička, ki bi si prav lahko privoščil počitek po kosilu in šel kasneje, tako kot vsak spodoben duhovnik, ven na sprehod, na sonce v zimskih mesecih ali pa v sveže in senčne predele poleti.

Ko je duhovniček stopil iz cerkve, so mu kvartopirci od daleč zaklicali: **Rosa mystica! Rosa mystica!**^[16] To je bil vzdevek, ki so mu ga nadel v zaragoškem semenišču. Kmalu sta se po okoliških vaseh razširila ime in zgodba o »mistiku«, kot je ta ali oni poimenoval upravitelja.

Jožefmariju je bilo v tolažbo, da je lahko služil dušam. Zato je bilo veliko njegovo veselje, ko je imel skupino otrok pripravljeno na prvo obhajilo. Toda ta in številni drugi pastoralni podatki niso zapisani v župnijskih

knjigah. Če naj bi sodili izključno po tem, kar je zapisal v župnijski arhiv, je bilo njegovo delo precej omejeno. V času njegovega bivanja v Perdigueri je bil en sam pogreb. Nekoliko številčnejši so vnosi v krstno knjigo, saj so bili krščeni štirje otroci, ki jim je bilo ime: Isidoro, Pascual, Mariano in Carmelo.^[17]_____

Majhen obseg župnije in trajanje upraviteljevega bivanja v vasi ne omogočata veljavnih statističnih izidov, ki pa tudi niso pravo merilo za podeželske župnije. Duhovnik Jožefmarija je svojo službo zaključil 18. maja 1925, dan po tem, ko je v nadškofiji kot naslednik kardinala Soldevila nastopil msgr. Rigoberto Doménech.^[18]_____

Epitaf perdiguerskega upravitelja napravi leta 1975 župnijski mežnar Teodoro Murillo z besedami:

»Izmed duhovnikov, ki so delovali v vasi, je bil g. Jožefmarija tisti, ki je v

meni pustil neizbrisen spomin, čeprav ne bi znal točno povedati, zakaj. Bil je zelo vesel, odlično razpoložen, zelo olikan, preprost in ljubezniv. V kratkem času njegove navzočnosti sem ga zelo vzljubil in res mi je bilo žal njegovega odhoda.«^[19]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] Odlok o imenovanju pomožnega upravitelja Župnije Perdiguera je vpisan v: *Libro de Registro de Documentos Arzobispales* (1922–1942), l. 278, št. 2.697 (30. 3. 1925).

^[2] Nadškofija Zaragoza je obsegala 20.409 km²; štela je 475.614 duš. Skupno število župnij je bilo 380, duhovnikov pa 852, kar ne vključuje 334 redovnikov, med katerimi so bili

mnogi tudi duhovniki (prim. E. Subirana: *Anuario Eclesiástico*, op. cit., 1924, str. 196).

»Meseca marca 1925 je bil župnik, Jesús Martínez Pirrón, odsoten zaradi bolezni« (prim. Teodoro Murillo, AGP, RHF, T-02849, str. 1).

[3] Župnija Perdiguera je imela po pomembnosti najnižji rang; premogla je hišo, namenjeno župnikovemu stanovanju. Verjetno je bila ta hiša še polna župnikovega pohištva ter lastnine in se je Jožefmarija raje odločil stanovati drugje (prim. *Interni zapis o župnijskih zadolžitvah*, nadškofijski arhiv; in AGP, RHF, D-03296-4).

[4] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 206. V vasi je bila ta hiša s prenočiščem znana pod imenom *Casa de las mangas* (prim. Teodoro Murillo, AGP, RHF, T-02849, str. 1).

[5] Upraviteljevi odnosi z družino Arruga so bili nadvse prisrčni, in kot pričuje msgr. J. Echevarría, »so z ljubeznijo in spoštovanjem pripravili sobo, ki so jo imeli na razpolago, ter vanjo namestili najboljšo posteljo v hiši« (Javier Echevarría, *Sum.* 1915).

[6] Teodoro Murillo, AGP, RHF, T-02849, str. 2. Ker so bili moški večino dneva zdoma na delu, je Jožefmarija »načrtoval obiske samo takrat, ko so bili navzoči možje« (Javier Echevarría, *Sum.* 1909).

[7] Teodoro Murillo, AGP, RHF, T-02849, str. 2. Prim. tudi: Umberto Farri, PR, str. 31; Francisco Botella, PM, l. 211v.

[8] Teodoro Murillo, AGP, RHF, T-02849, str. 2.

[9] *Prav tam*, str. 1.

[10] Msgr. Álvaro del Portillo pripoveduje, da mu je po prošnji za

sprejem v Delo ustanovitelj svetoval molitvene vzklike, duhovna obhajila in darovanje majhnih mrtvičenj ter mu pojasnil, da so nekateri duhovni pisci priporočali štetje teh dejanj; vendar da obstaja nevarnost nečimrnosti ali napuha, zato je bolje pustiti, da to štetje opravlja angel varuh (prim. msgr. Álvaro del Portillo, *Sum.* 204; prim. tudi Javier Echevarría, *Sum.* 1913).

^[11] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 200; Javier Echevarría, *Sum.* 1911. Upravitelj je imel službeno dovoljenje »za maševanje in spovedovanje« od samega dneva njegovega posvečenja 28. 3. 1925, ki mu ga je podelil dr. José Pellicer Guíu, kapiteljski vikar nadškofije, za šest mesecev (prim. *Libro de concesión de »Licencias Ministeriales« del Arzobispado*, letniki 1902–1952, list 227, št. 5980; AGP, RHF, D-03296/2).

^[12] Izvirnik, AGP, RHF, D-11694.

Stričevo potovanje v Burgos, o katerem je govor v prvi vrstici, je bilo morda povezano z boleznijo njegove matere, Florencie Blanc Barón (Jožefmarijeve babice), ki je umrla dva dni pozneje, 26. aprila. Gospa Florencia je živela v Burgosu skupaj s sinom Vicentejem, stolnim kanonikom. Prim. Carmen Lamartín, AGP, RHF, T-04813, str. 1.

^[13] Prim. Santiago Escrivá de Balaguer y Albás, *Sum.* 7323.

^[14] Álvaro del Portillo, *Sum.* 202; Javier Echevarría, *Sum.* 1910; AGP, P01 1977, str. 264; AGP, P01 1975, str. 225.

^[15] Od te načrtovane knjige se razen kakšne anekdote ni ohranilo nič. Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 205; Javier Echevarría, *Sum.* 1908.

[16] Prim. Álvaro del Portillo, PR str. 299. Bolj strnjeno o tej meditaciji poroča tudi msgr. Julián Herranz in kot datum pripovedi omenja 24. februar 1958 (prim. Julián Herranz, PR, str. 889).

[17] Prim. arhiv Župnije Marijinega vnebovzvetja, Perdiguera, krstna knjiga, 7. zvezek, l. 44-44v; in mrliška knjiga, 7. zvezek, l. 22.

[18] AGP, RHF, D-03296-4.

[19] Teodoro Murillo, AGP, RHF, T-02849, str. 1.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium